

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer, kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
irodája, Nagypiaczon.

NEMESERÉ

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alku szerint. — Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

Előfizetési fölhívás.

Negyedéves tisztelt előfizetőinket felkérjük előfizetéseik megújítására.

Előfizetési ár:

apr.—jun. ¼ év frt. 1.50.
apr.—szeptemb. ½ év " 3.—
apr.—decz. ¾ év " 4.50,

az előfizetési öszvegek

Kenyeres Adolf,

felelős szerkesztői és kiadótulajdonos
ügyvédi irodájába intézendők.

Brassó, ápr. 10-án.

Mikes és Nemes János grófok egy cikket két közölték minapában a „Keltben“, melyben megújítják azon, már régebb kifejezett kívánatukat, hogy Felső Fejérmegye belső részei Háromszékhez csatoltassanak.

Alkalmunk volt azóta személyesen gyűjteni tapasztalatokat a hangulat felől; és úgy tapasztaltuk, hogy a hidvégi járás lakossága egy lehető rendezés esetében nem Háromszékhez, hanem Brassóvidékhez óhajt csatoltatni.

A peselneki járásról szó nem lehet, mert azt mind fekvése, mind egyéb érdekei határozottan Háromszékre utalják. A hidvégi járás községeinek azonban piaczuk Brassó, törvényszékük Brassóban lesz, igen természetes tehát, hogy közigazgatásilag is ide vágynak.

Ezen kérdés érdemleges tárgyalását más alkalomra tartjuk fenn; most csak néhány észrevétellel érjük be.

Igen helyesnek tartjuk, hogy olyan

vidékek részéről, a melyek magokra nézve más közigazgatási beosztást óhajtanak, — lépések tétessenek ez értelemben; mert ha a kívánat nem fejeztetik ki, kormány és törvényhozás azon nézetben lehetnek, hogy a lakosság a létező beosztást tartja legjobbnak, s idegenkednek a változtatástól. Ilyen nézet pedig nagyon késlelteti a munka megkezdését.

Ennyiben tehát csak helyeselhetjük a fentnevezett két gróf felszólalását.

A hová csatoltatásra nézve azonban úgy vagyunk meggyőződve, hogyha jobban számba vették volna a hidvégi járás óhaját, érdekeit, valamint a birodalmi érdeket, — nem nyilatkoztak volna olyan határozottan Háromszék mellett, mert ezen községek nem oda gravitálnak, s mert Háromszék ezek nélkül is olyan erős, hogy semmi szüksége sincs újabb gyarapodásra. —

Igaz, hogy a Brassóhoz csatoltatás két feltételtől függ, a melyek egyelőre akadályoknak látszanak.

Egyik az, hogy a királyföld közvagyonából méltányosan nem részesíthető más, mint azon föld eddigi részei. De ez szerintünk nem akadály, mert semmi zavart nem okozna annak kimondása, hogy ezen ujonnan csatlakozó községek mindenképpen egyenjogú tagjai Brassóvidéknek, csakis a szász földi közvagyonban nincs részük. —

Másik akadály, hogy ha a szász föld számára ezután is különleges alkotmány lesz fenntartva, nem kívánható Felső Fejérmegye magyar és román lakóitól, hogy lemondjanak az ország egyetemes alkotmányáról valamely kivételes helyzetért. Erre nézve az a megjegyzésünk, hogy a mint

már régebben kifejtettük, nem tehetjük föl a törvényhozásról, hogy a szász földnek különleges helyzetet engedéljezen.

Felső Fejér érdekelt községeinek arra mindenesetre juguk van, hogy ezt feltételül kössék ki a csatoltatás esetére.

Meg kell még jegyeznünk, hogy Felső Fejér ezen részeinek Brassóhoz csatoltatását annál természetesebbnek találunk, mert ha Felső Fejért mégis fenn akarják tartani, részben szász földi törvényhatóságokból kell kiegészíteni külső kerületét; tehát a mit egyik helyen nyerne belőle a szász föld, ugyanazt vissza kapná másutt.

Ezen érintett körülmény is mutatja különben, hogy bármennyire geográfiai képtelenség Felső Fejér, felosztása kerületéből csak az általános területrendezésnél eszközölhető.

Hanem mozogni, vitatni a tárgyat, kérelmezni a törvényhozásnál szükséges azért, hogy ezen általános rendezés mentől előbb bekövetkezzék.

Mert abban teljesen egyet értünk Mikes és Nemes grófokkal, hogy Felső Fejérmegye belső részeinek jó és olcsó közigazgatást kell adni valahára egy természetesebb beosztás által.

Magyar képviselőház.

A ház f. h. 3-án tartott ülésében fontosabb vita nélkül folytatta az urbéri törvényjavaslat tárgyalását s ebben a 80-ik szakaszig haladt.

Mielőtt napirendre ment volna át a ház,

Ghyezy Kálmán nagy horderejű interpellációt intézett a vallás és közoktatási miniszterhez a legközelebb tartott katolikus egyházi kongresszusra és az általa megállapított egyház önkormányzati szervezetre vonatkozólag. Szóló nézete szerint ezen

TÁRCSA.

Történeti, földrajzi és statisztikai jegyzetek a Barcaságról.

Teörök Károlytól.

(Folytatás.)

Nemesak Brassót, hanem részben az egész Barcaságot is, nagyobbára azon hajdankori műemlékek teszik kiválóan érdekessé és regényessé, melyek mint megannyi néma szószollói a letűnt zivataros időknek az ötet körülövedző kisebb rendű hegyek ormain, itt-ott még ismerhető állapotban feltalálhatók.

Ezen hajdankori emlékeknek, melyek közül csak néhányat említünk fel, — egyik legnevezetesebb és legfestőbb maradványa a „Törösvári vár“, melynek alapítását egy „Dietrich“ nevű kereszties vitéznek tulajdonítják.

Fél goth és fél bizanci módorban épült sziklafalai még most is büszkén daczolnak a romboló idővel. Történelmi multjára nézve, sok viszontagságokon ment keresztül, mivel azon útszorost, melynek védelmére épült s melyet a kívülről betörő ellenségek gyakran meglátogattak, több ízben sikeresen megvédette.

Hős tettének egyik legszebb jelenete az, midőn a tizenharmadik század utolsó negyedében a székely véri „Sándor István“ özvegye, „Szilvási Erzsébet“ a támadó tatárok ellen csekély számú őrségével oly hatalmasan védi, hogy saját kezével egymaga öt ellenséget szúr le s végre csak is a hatodik tatár-

kéztől esik el. E hős tett minden kifogás nélkül ritkítja pártját a hazai történelemben, és méltán megérdemli, hogy maradandó emlékezzettel viseltessünk egy oly szilárd jellemű magyar honleány iránt, ki vakmerő bátorsággal és férfias elszántsággal élet-halál harcot vív a haza ellenségével.

A „kereszties vitézeknek“ egy másik nevezetesebb várak a Barcavidékén: „Marienburg“, magyarul Földvár, vala, mely egy a mai „Földvár“ nevű mezőváros közvetlen emelkedő kis hegy tetején fekvő romjai még most is több helyen felismerhető részekben láthatók. E vár hihetőleg a rendvédasszonyáról, szüzi „Máriáról“, vehette nevét, mivel ők (a kereszties vitézek) magukat, hogy külsőleg némi szent színezettel birjanak, „Mária lovagjainak“ is nevezték.

Az eredeti vár terjedelme sokkal nagyobb lehetett a mai romok teriménénél, mivel az, mint főhelye és főfészke a lovagrendnek, bizonyára magában kellett — hogy foglalja a mai Földvár felsőbb részét is, mely magaslaton terülvén el, fekvésénél fogva igen alkalmas pontja lehetett azon működési térének, honnan kaptak lovagjaink a Barca sikságát nem kis mérvben uralhatták.

A mai vármaradványok és omladékok között számos mészholygu (Kalktuff) kövekre találhatni, mi annál feltűnőbb, mivel ilyenü ásvány, sem a Barcazán, sem a szomszédos vidéken, nem fordul elő. Ugy látszik, hogy katonás lovagjaink ezen építő anyagrészt valamely távolabbi vidékekről szereztek elő, mi nekik nem kis fáradságba és áldozatba kerülhetett. A pénzbeli áldozatot egyébiránt igen könnyen meghozhatták, mert az akkori pápák, romai püspökök, pénzes erszényeiből sokkal könnyebben kikerülhettek minden ugynevezett „szent célra“ az ezerekre vagy milliókra menő s c u d o - k, mint

most az alamizna utján gyűjtött p é t e r f i l l é r e k. —

A földvári vár alatt több csata viharzott el. Különösen említésre méltó az 1529-iki, midőn „Péter“, moldovai vajda, első „Ferdinánd“ császár seregét, melyet Gerendi Miklós püspök, Török Balint, Majláth István és Pempflinger Márk szász ispán vezetett, — a székely hadak átpártolása után, — Zápolya János részére keményen megverte

1612-ben október 16-án Báthori Gábor erdélyi fejedelem vitéz vezére „Török István“, a mezei hadak parancsnoka és „Allia Farkas“, a háromszékiek főkapitánya, verték meg itt a fejedelem ellen felkelt „Weiss Mihály“ brassói királybíró és a száműzött Géczy András szász, oláh, török és tatár zsoldosokból összeszedett seregeit, mely csatában Weiss is, mint a lázadás főszitója, főkorifáusa, elesett, ki nek emléke iránt a brassói szászok mind e mai napig nagy kegyelettel viseltetnek. „Mausoleum“ vagy sírkő nem örökíti ugyan a kegyeiteknek hamvait, de van egy dal, mely elvázott hősök szerencsétlen sorsát fájó hangon panaszozza el.

Weiss Mihály a földvári ütközetben csakugyan elesett és nyughelyét senki sem találhatta fel, de hogy milyen lehetett magának az ütközetnek tulajdonképpen lefolyása, arról egyéb hazai történelmi adataink hiányában azt kell vélelmeznünk, hogy az körülbelül olyan formán végződhetett, mint az 1849-iki „hermányi“ ütközet, melynek trágikus kimenetelét egy brassói kesztyű-csináló, honvédőrnagy „Horváth Ignác“ hoz intézett egyik sajtókezű levelében következőleg írta le:

„Uram! midőn már elötökbe indulnánk reggel Hermánból, én magamnak mindig halogató ürügyet keresvén, majdnem legutolsó valék az egész árnyadiban, mely már szinte az Olt hidjánál felállított.

egyházkereskedési szervezet több tekintetből az ország törvényeibe, alkotmányába, a kormány, az országgyűlés, a király, a korona jogaiba ütközik s maga az egyházkongresszus is nem oly módon alakult, amint ezt hasonló esetekre nézve a törvények megszabják. Indokolásait nem egyházi, nem vallási, nem felekezeti szempontból, hanem az e helyen egyedül illetékes közjogi szempontból meríti, vezéreltetve azon kötelességérzet által, melylyel mint képviselő a felekezeti külön érdekeket a közérdeknek alá rendelni, s minden irányban megvédeni tartozik az állam jogait, melyek, ha az állam létezését csakugyan akarjuk, sértetlenül főtartandók.

Ezután indokait olvassa föl a ház általános fi-gyelme közt, a fölolvadás egy óráig tartott. Az indoklás után fölolvadt interpelláció következőleg hangzik:

Szándékozik-e a kormány a legközelebb tartott kath. egyházi kongresszus által megállapított egyház-önkormányzati szervezetnek részben vagy egészben foganatba vetését megengedni előbb, mintsem az az országgyűlés jóváhagyása alá terjesztetnék. —

Elnök: Kötelességének tartja kijelenteni, hogy az interpellálót e felette hosszú interpelláció olvasásában azért nem szakította meg, mert respektálta a tárgy rendkívüli fontosságát s a háznak azon figyelmét, melylyel az interpellációt kísérte. Nehogy azonban ebből precedens alkottassék és más jelentéktelen tárgyakban is oly hosszú indokolással ellátott interpellációk be ne nyújtassanak, kéri a házat, hogy a jegyzőkönyvben kitéssék, hogy a ház ezen hosszú interpelláció olvasását kivételesen engedte meg.

Huszár Imre és Tisza Kálmán tiltakoznak az ellen, hogy egy jegyzőkönyvbe Ghyezy interpellációjára más tétessék, mint az, hogy „közöltetni fog a vallás- és közoktatási miniszterrel.“

Deák Ferencz: A hosszú vagy nem hosszú igen relatív fogalom. Némely dolog nagyon rövid lehet, daczára annak, hogy terjedelemre nézve hosszasan van írva. Így p. szülő Ghyezy interpellációját nagyon rövidnek tartja, mert indokolásában a fő tárgyakat csak úgy megütötte. Tekintsük tehát — ugymond — Ghyezy interpellációját rövidnek és ezzel a dolognak vége van.

A „képviselőház f. hó 4-iki ülésének napirendjét több interpelláció és határozati javaslat előzte meg. —

Ezen tárgyak legérdekesebbje minden esetre ZichyFerd. grófnak azon interpellációjára, mely azt kérdezi a közoktatási minisztertől, hogy szándékozik-e Ghyezy Kálmán interpellációjára válaszolni, „hogy az ezen interpellációban felhozott tények helyreigazítása által a Magyarországon élő kath. honpolgároknak azon megnyugtatótást szerezze, melyre ők méltán számot tarthatnak.“

Ezután a ház napirendre tért s végig tárgyalta az urbéri törvényjavaslat hátralevő §-ait.

A 81. §-ra nézve, mely így szól:

„A jelen törvény IX. fejezetében az urbéri birtok eldarabolása és szerzése iránti korlátozások megszüntetésére vonatkozó 55, 56, 58. és 59. szakaszainak hatálya, az ország ezen részeire is kiterjesztetik. —

Horváth B. igazságügyminiszter módosítványt terjeszt be, mely szerint e §. után egy alfejezet beiktatandó ezen czímmel: „a királyföldről“ és utána a következő szakasz beiktatandó:

D) a Talmács és Törcsvári uradalomnak birtok viszonyairól. 82. §. — a Talmács és Törcsvári uradalmak területére nézve a közös birtokok rendezéséről külön törvényjavaslatot fog az igazságügyi miniszter előterjeszteni.“

A módosítvány elfogadtatik.

Ekkor még alig hagytam vala el a falut, a mint ágyuzást hallék az Olt hidjánál, nem sokat gondolkodván, visszafordultam én Brassó felé, mint töllem kitelhetett, mentem; azonban alig hagyám el a falunak Brassó felőli utcáját, midőn csak egyszerre, azon vitézektől, kik töllem éppen az imént, mintegy fél mértföldnyi távra valának elől, már hátra szaladva is elől kereskedének rajtam, úgy, hogy én, bár ép lábakkal áldott is meg vala az Isten és sóvány testtel, még is a 2000 brassói nemzetőr közt, majdnem a legutolsóknak maradtam és mindenike előbb érkezett nállamnál haza, a ki bizony szintén, minden kitelhető erőmből szaladtam haza felé, — már tudniillik — Brassóba.

A Barczát nyugatra határozó erdőségek alatt fekvő „Krizba“ nevű magyar falu felett, az ugynevezett „Várhegyen“, szintén látható egy négyszegű csonka torony, mely rom. maradványa a lovagrend által épített „Heldenburgnak“ (Hösvárnak), melytől a mai Helsdorf (Höltövény) falu nevét vette. Törté-

Irányi Dániel határozati javaslata, hogy a kisebb államhivatalok pályázat útján töltsenek be, elvettettek.

A ház e hó 17-ig elnapolta magát.

Vidék.

Csik-, Udvarhely- és Háromszéken hivatalban lévő népiskolatanító uraknak.

Vallás és közoktatási minister ur ő excellentiája a f. évi márczius 4-éről 4607. szám alatt kelt rendeletében a Csik-, Udvarhely- és Háromszéki tanterületekben működő összes néptanítók részére Sz. Keresztúron egy pótanfolyam rendezésére utasított. E pótanfolyam a nevezett helyen az állami tanítóképzés tantermeiben f. évi Augusztus hó 1-ső napján fog megnyitani s megszakítás nélkül hat hétig tartani, melyen

a) A tanításra megjelenendő minden tanító személyenként 50 kr. napi díjt nyer az állam pénztárából s ingyen elszállásoltatásukról is lehetőleg gondoskodva lesz. Itt megjegyzem, hogy ha olyan tanító mulasztaná el a pótanfolyamban részt vevést, a ki az 1868-ik t. cz. 133. §-sa szerént a póttanulásra kötelezve van — ha csak magán szorgalom útján kitünőségre nem tett szert, mind addig, míg e kötelezettségének eleget nem tesz, „semmiféle állami segélyre“ számot nem tarthat. Ebből kifolyólag

b) fölhívom az összes néptanító urakat, hogy legkésőbb f. hó 24-ig Sz. Keresztúron a másod tanfelügyelői irodában kivétel nélkül jelentsék be magokat: kívánnak-e vagy nem ezen pótanfolyamon tanulás végett megjelenni, hogy ennek alapján mind a jelentkezők, mind a kimaradók névsorát minister ur excellentiájához felterjeszthesse.

Sz. Keresztúr 1871. apr. hó 3-án.

Antalfi Károly,
tanfelügyelő.

Külföld.

Párisi események. Apr. 1-én s azóta több apró összeütközés történt a „vörösek s a versaillesi“ hadak előcsapatai között. A közp. bizottság Apr. 2-án mintegy 60.000 embert vont össze Puteauxnál. Ugyan az nap d. e. 11-kor a valószínű csata már ki volt fejlődve a Mont-Valerien folytonos tüzelése között. A felkelők sokat szenvedtek míg a Vinoy által vezérelt versaillesi csapatok vesztesége csekély volt. A foglyokat Vinoy mint lázadókat legott agyonlövötte.

A polgárbáboru teljes erővel dühöng Páris környékén. A commune állítólag 160.000 embert és 200 ágyut állított a küzdőterre, azonban sem a vezérlés sem a tüzérség nem felelt meg a legegyszerűbb igénynek sem.

Ha igaz, a mit Thiers mond, hogy ama nagy városok mindnyájan a nemzetgyűlés mellett nyilatkoztak s a revolutiót visszautasították: Párisnak rövid időn buknia kell, különben borzasztó mészárlás és fosztogatás színhelyévé válik.

A mi a communit illeti, az requisitói rendszert kezdett meg. Az megadóztatás a francia bankot, megtámadá a biztosító társulatokat, azonban úgy találta, hogy a pénz nagyrészen szárnyakat készített magának. A városban a nyomor általános, a házbér elengedése, s az adósságtól való fölmentés, — habár a szegényeknek pillanatnyi enyhítést nyújtanak is, — csakhamar az aránylag vagyonosakat is azok

nelmi multjára nézve csak annyit említünk meg, hogy e vár Nagy Lajos királyunk alatt mint királyi vár szerepel, hol 1344-ben a jelenlegi gróf „Vas“ család ősi törzsei, Vas Miklós és László, királyi megbizásokkal vannak elfoglalva.

Mátyás király alatt szintén királyi várnagy van benne, kinek 1459-ben Lábatlani János vajda szigorúan meghagyja, hogy a szomszédos Miklosvárszékét, melyet Sepsiszék minden áron magába akara kebelezni, fegyverrel is megvédje.

Furcsa egy politikai versengés lehetett ez, mely e két szövődés és testvér törvényhatóság között fennforgott. De hiába, — az idők változásával nemesak az emberek érdekei, hanem az eszmék is változnak. Most bizonyára egy józan gondolkozású székely honfitársnak sem jutnának többé ily separatistikus és decentralizáló vágyak eszébe. „Tempora mutant, et nos mutamus in illis.“

(Folytatása következik)

szinvonálára szállítandják le. A gazdagabb osztályokhoz tartozó 160.000 ember megszökése, a pór-nép uralma alatti fővárosból, s ama kétszer annyi idegen látogatók távolléte, kiknek fénytűzése tartja fenn főleg a párisi ipart, s kereskedést, egyelőre minden kilátást megszüntetnek, ama veszteségek helyreállítására, melyeket a lakosság az ostrom alatt szenvedett. A pénzzel együtt minden pénzártékkal bíró tárgyban roppant szükség uralkodik Párisban. A város noha nincs szigorúan zárva, szinte el van vágva rendes készleteitől, s másrésről a commune által behozott rémuralom minden nyereszkeskedést s vállalkozást elijeszt.

Mindazáltal ezen nagy szorultság mellett is, a kormány szilárd magatartást tanúsít. Thiers, kiról azt mondák, hogy nem képes az apr. 1-jén lejárt hadi kártérítés első részletét, 20 millió font st.-et kifizetni, s hogy két héti halasztást kért, tegnap este eszközöket talált a fizetés teljesítésére. Hogy meddig lesz ő képes ily csudákat mivelní, ezt lehetetlen lenne megmondani. Annyi bizonyos, hogy ő még eddig semmi hajlamot sem mutat a politikai, vagy a pénzügyi nehézségek előtt hátrálni. Atalában a pénz, s az idő oly dolgok, miknek lehető hiánya miatt egy francia államférfi sohasem látszik legkevésbből is aggodalmat táplálni.

Német ügyek. Vilmos császár f. h. 2-án fogadta a német parlament küldöttségét, mely a tronbeszédre készített válaszfeliratot nyújtotta át neki. A császár ez alkalommal tartott beszédét, melyben bevezetésül az isteni gondviselésnek ujjait minden lépten igen világosan felismerhetőknek nyilvánítja, következőleg folytatja s végzi:

A birodalmi gyűlés megemlékezett Franciaország vereségéről, mely most is, miután velünk békét kötött, convulsiók által gyötörtetik. Ebben mutatkozik a 80 évi folytonos forradalmak következménye, mely mindent, a dynasztiait is gyökerében kitépett, s melynek útjain célhoz jutni nem lehet. Legyen ez nekünk is intés, melyre különben a birodalmi gyűlésnél nyilatkozó érzelmek mellett nincs szükség. A német birodalom számára visszavett országokban a német népesség nincs ugyan megsemmisítve, de valóban igen el van törülve. Azért nem szabad túl-sebes változást várunk, hanem türelmet és elnézést kell gyakorolnunk. Nem is lenne óhajandó, hogy nemzetek, melyek eddigi hazájuktól elváltak, ezt könnyösen tegyék.

Nyájassággal ismét felköltjük a német érzelmet a kérdéses országokban: ennek örvendetes nyomai már most is mutatkoznak. Működjenek tehát a német nép képviselői tovább is hű kötelességteljesítésben, hogy az új birodalom megfeleljen a várakozásoknak, melyeket a világ iránta táplál. Nekem előrehaladt koromnál fogva csak az lesz adatva, hogy az alapításban részt vegyek, de bízom, hogy utódom hasonló értelemben, hasonló bensőséggel és szívéllyességgel folytatni fogja az építést. Kérem önöket, közöljék szavaimat a birodalmi gyűléssel.

Berlinben a császár 4-én reggel hosszasban beszélgetett Guben tábornokkal, ki Amiensből egy napra Berlinbe érkezett.

A „Times“ azon hire, hogy Thiers a hadikárpótlásból 500 milliót kifizetett, a legújabb hírek szerint teljesen alaptalan. Franciaország a hadikárpótlásból nemesak nem fizetett semmit, sőt még 48 millió frankra menő ellátási költséggel is hátralékban van.

Legujabb.

Berlin, ápril 5. Moltke nyilatkozata szerint a német csapatok alig fognak augusztus közepe előtt Berlinbe bevonulni. A főtörvényszék visszautasította a Gueterbock-féle fölségárulási pörben hozott ítéletek ellen beadott semmisségi panaszokat. —

A félhivatalos „Prov.-Corr.“ megtámadja a birodalmi gyűlés katholikus pártját, s azt mondja: A józan politikának tartózkodnia kell a vallási küzdelmek fölélesztésétől.

München, ápril 5. A müncheni egyetem 42 tanára egy iratot intézett Döllingerhez, melyben helyesléseket fejezik ki a csallhatatlansági kérdésben elfoglalt magatartása fölött és fölhívják, hogy tovább is bátran folytassa a küzdelmet.

Marseille, ápril 5. A nyugalom teljes; 500 fogoly a hadi törvényszék elé állítottatott.

Versailles, apr. 5. A lázadó nem-

zetőrök elvesztették bátorságukat. A lázadók felett a fővezényletet Cluseret vette át.

Bécs, apr. 6. Olasz hírek szerint Garibaldi a főparancsnokságot, melyet őt a párisi commune ismételtén megkínálta, elutasította.

Bécs, ápril 6. Brüsseli hírek szerint tegnap reggel 5 órakor a commune Páris előtt a harcztot óriási erőfeszítéssel ismét megkezdte. Az utolsó ezredek, melyeket a commune a harczt terére küldött, nagy demoralizációnak jellegét mutatták.

Bécs, ápril 6. A hír Bismarcknak Favrehez intézett ultimátumáról valónak bizonyul, csak hogy a határidő az 500 millió fizetésére nem 13-ikáig, hanem 15-ikéig van kiszabva.

München, apr. 6. A püspöki papnövelde növedékeinek Döllinger és Friedrich előadásainak látogatása megtiltatott.

Bukarest, ápril 6. A szenátusnak elnöke, Weisser, indítványozni akarja, hogy a szenátus roszalását a fölött kimondja, mi a radikális párt részéről az utolsó időben történt.

A miniszterium a volt miniszter Ghyka ellen fölségsértési pert akar indítani.

Bécs, apr. 6. Tegethof altengernagy életveszélyesen beteg.

Prága, apr. 6. A helytartótanács több — a husvéti ünnepekre tervezett cseh meetinget betiltott.

München, ápril 6. Hallomás szerint az érseknek a Döllinger-ügyben való mihez tartás tárgyában Rómába intézett kérdésére az a válasz érkezett, hogy az az érsek belátására bizatik.

Az érsek megtiltotta a theologusoknak Döllinger előadási látogatását.

Róma, ápril 6. A pápa a husvéti ünnepek alkalmával, mellőzve az eddig szokásban volt ünnepélyes szertartásokat, a legszigorubb visszavonultságban akar maradni. Ennek folytán sokan, tekintetbe véve a pápához e szándoka ellen intézett fölvitákat, komolyabb természetű utcai zavartól tartanak ez ünnepek alatt.

Páris, ápril 5. A versaillesi csapatok reggeli 2 órától szünet nélkül lödözik Issy és Vanves erődöket s a Chatillonban föllállított ütegeket.

A bizottság folyton küld segélyt a harcztérre. Tegnap óta semmi említésre méltó nem történt.

Bouguival-t 600 zuáv és lovas csendőrség szállta meg. Ma éjjel támadást várnak. Békés intrsvencióról is beszélnek, ezen szellemben számos gyülekezet tartatik Párisban.

Utólagosan híresztelik, hogy ma Hautes Brouyeres körül a melyen a hadsereg balszárnya harcztolt, ütközet volt. Cluseret egy proklamációjaja jelenti, hogy a hadi csapatok e hó 7-dikén zsold-szolgálatba lépnek.

Páris, ápril 5. A mai harczt eredmény nélküli volt, mert az inzurgensek a fortok földözete alatt harcztoltak. Garibaldi visszautasította a commune által ujabban is részére följánlott főparancsnokságot.

Nagyérdemű közönség.

Van szerencsém tiszteletteljesen tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy nemes Brassó városába színtársulatommal megérkezve, itt néhány előadást szándékozom rendezni, melynek sikeres kimenetele részint társulatom képességétől, részint pedig a nagyérdemű közönség ügybuzgalma és pártfogásától tétetik függővé. Azonban nehogy a mélyentisztelt közönség bennem táplált hiedelme csak némileg is megingattassék, telyes igyekezetemmel azon leendek, hogy mind az, mit élvezetül nyujtandók, a várakozást kielégítse és egyszersmind a magyar színészet szellemi emelkedését és erkölcsi elismerését is helyelközöl gyámolítsa.

De hogy kitűzött feladatommak biztosabban, és — anyagi körülmények nyomása nélkül — kellőleg megfelelhessenek társulatommal együtt: bátor vagyok a nagyérdemű közönség ismert pártfogását és lelkes áldozatkészességét vennigénybe, a miért is ezennel 20 előadásra „bérletet“ nyitok, melyeket következő árakban állapítok meg: egy emeleti és földszinti körszék bérlete 20 előadásra 10 forint, csupán 10 előadásra 6 forint; egy emeleti és földszinti zárt-székre 20 előadásra 8 for., csupán 10 előadásra 5 forint. A bérleti árakat két részletben lehet lefizetni, úgy mint, 10 előadásra felét és 10 előadás után a második részletet. —

A bérleti előadások megkezdése a színlapokon közölve leend, mely az aláírások gyorsaságától fogg függni. —

Még egyszer kegyes és hő részvételért esdve s magamat becses pártfogásba ajánlván, maradok a nagyérdemű közönségnek honfi tisztelettel

alázatos szolgálja

Györffy Antal,

m. színiigazgató.

Brassó 1871. apr. 10-kén.

V e g y e s .

(Öt milliard.) Változnak az idők, változnak a viszonyok. Egykor a romai népnek lakonikus rövidséggel mindent kifejező vágya az volt „panem et Circenses“; a mai előhaladott kor miveltebb nemzeteinek jelszava ez „Blut und Eisen.“ A hitrege claszikus korában megjárta amaz első: de a mostani materialisztikus világban több kell ennél, ma vér és vasért kiáltanak. Annál feltűnőbb ez, hogy ezen barbar elvet épen a XIX-ik század miveltségének zászlóvivői hangoztatják harsány hangon egymás fülebe.

Sőt az egyik be sem éri azzal, hanem hogy vágyainak ne továbbját elérje, hozzá teszi ezt a szerény — mint Bismarck vallja — de követelő oháját: Elzasz, Lothringen és ráadásul 5 ezer millió vagy rövidebben „öt milliard.“

Ó feledé a névtelen pusztításokat, a milliomokra menő hadi zsákmányt és a százezreket turaladó ember életet. Ő nem elégszik meg ezekkel, hanem ezeknek mintegy kamatjául kívánja a főnebbit, s hogy magát biztosítva érezze annak zsebre pakolásában: tartat a szerencsétlen francia nemzetel még 100 ezer embert, míg az utolsó centimes is le nem lesz fizetve.

Első Napoleonig a hadi sarczok mennyiségét alig ismerték; csak midőn ő kezdette egyes nemzetekre ráronni, akkor rémültek el annak meseszerűnek képzelt nagysága felett. Pedig mindazok, hogy mily gyermekjátéki visszafizetések voltak — viszonyitva a maihoz; álljanak itt a következő adatok. I. Napoleon 1805-ben Ausztriától 40 millió frank hadikárpotlást kíván; 1807-ben a poroszoktól 140 milliót; 1809-ben ismét Ausztria kerül sor alá, és ekkor már 200 milliót követel tőle. Ezek voltak 1871-ig a hadikárpotlások maximumai. Világos tehát, hogy ama respektabilis személy ki a milliárdokban való játékot megkezdte nem más, mint Bismarck. Hiába, a dicsőséget eltagadni nem lehet.

Hogy határtalan tiszteletünk annál határtalanabb legyen a mai század legnagyobb matematikusa iránt, nézzük meg a nizzai tudos után, hogy mik azok a milliárdok.

Következetesség kedvéért kezdjük a milliókon. Egy millió annyi mint ezerszer ezer frank. Ha valaki naponként egy frankot — mint megtakarított összeget — félre tenne, kamatot nem számítva. 2740 évig kellene mindennap egy frankot megtakaritnia, míg egy millióra érne az összeg. Tehát egy millioer — különösen ha azt maga szerezte — méltán respectáltathatja magát.

Ha valaki Krisztus születésétől kezdve minden első perczben — megszakítás nélkül — egy frankot félre tett volna, úgy hogy ezt utódaí és ép így folytatták: ki nem merne rá fogadni, hogy 1871-ig egy milliárdot félre raktak? Pedig nem így van! Azon összeg 1870-ig csak 984 millióra menne, és az első milliárd csak 1892-ben telnék ki.

Ha bankópénzben fizetnének a francziák, p. o. 1000 frankosokban: ez esetben is takaros halmocskát emelhetnének belőle a poroszok. Így, 100 darab 1000 frankos bankjegyet 100.000, a mi egy centimeter; 10 millió pedig egy meter 33⁴ magas; e szerint egy milliárd elérne egy tekintélyes magasságot, mely teszen 3300 lábat. Az 5 milliard együtt 16.500 lábat, mely magasabb a Montblancnál.

Ehez 12 tuczat torony magasságu létra kellene, hogy Bismarck felmászva rá: a legfelső bankótát, mint trinkgeldet zsebre tegye. De a porosz bizonyosan jobban szereti az ezüstöt meg aranyat mint a papírt.

Nézzük ezüstben a súlyát az összegnek. Egy öt frankos sulya = 25 gramm. 100 frank = egy pfd. nehez. Az egész összeg pedig = 500.000 mázsa. Szállítására egy egészen e czélra rendezett vasuti vonat kell. Egy szekér 100 mázsával terhelhető meg: úgy 500 szekér kell, mely 200 vonatot képez, mindenik vonat állván 25 szekérből. Ha majd Berlinbe megérkezik, természetesen meg számlálják azt.

De ehez a számoláshoz roppant fürge németek kellene. Feltéve azt, hogy a megbízott gép szerepét játszó, egy óra alatt számba vesz 20.000 frankot: úgy naponta 8 órán minden megszakítás nélkül dolgozva, nem kevesebb mint 21 év alatt lehetne kész munkájával; vagy elvégezheti azt 7 beamer, szintén naponta 8 óra munkával 3 év alatt. Aranyban, sulya az 5 milliárdnak = 32.258 mázsa; ezzel az arany teherrel repülne 13 pályavonatot 325 szekérral.

Az egész föld kerekésege 5400 mértföld. Ha az 5 milliárdot 5 frankosokban egymásután leraknák: úgy ez egy oly pompát ezüst szalagot képezne melylyel az egész világot kétszer lehetne megköríteni.

Igen világosnak látszik, hogy Bismarck az ő drákói szellemben diktált békeföltételeivel kétfős ezélt akart elérni: Először akarta Németországot a háboru mindennemű áldozataiért kártalanitva tudni, és ehez még egy jókora mennyiségű kárpotlást birni: a háboru folyama alatt megsztint kereskedelmi és ipari tevékenységéért; másodsor akart a teljes kirablás és az absurdum adósság által: a békének biztos kezességét eszközölni.

A háboru tartott 1870 július 18-ikától — 1871 márczius 2-ikáig = 227 napon át. Az 5 milliárdból kerek számban mindennapra esik 22 millió frank és minden órára 917,700 frank.

Francia és Németország lakói száma jelenben körülbelül egyenlő, jelesen 38 millió. Az 5 milliárdból minden lakóra esik 132 frank. A különbség e két ország lakóit fejenként illető összegnél csak az, hogy az elsőnél a haza minden fiának véres verejtékét kell hullatni még a rá eső illeteket előteremti, még az utósónál tátott szájjal várják az illeteket, mint égből hulló mannát. Hiába! ilyen jó az a Vilhelmus király — akarám mondani császár: tultesz a népéért Mózes patriárchán!

Franciaország hadi költségét legkevesebb 5 milliárdra számíthatja, s körülbelül 7-re is bételik. Már a háboru előtt talált lenni 10 milliárdja deficitben, már most hozza számítva az első és utóhadiköltségeket biztosan rámegy 23 milliárdra statusadóssága. E szerint 4-szer annyi lesz mint Ausztriának; és így az europai nemzetek között fájdalom nemcsak Ausztria, hanem Franciaország is fülig adós lesz.

Hozzá járul még ehez egymás körülmény is. Ugy számítják, hogy az egész világon — legmagasabban számítva 25 milliard van rendes forgalomban. Jóllehet ugyan, hogy Franciaország arany és ezüsttel legjobban szokott ellátva lenni: de ha az 5 milliardot tiszta aranyban és ezüstben fizeti le, akkor nem marad papir pénznel egyebe; az pedig egy államnak rendesen nem elő — hanem hátramozdítója szokott lenni.

Látható, hogy a szerencsétlen nemzet kedvező körülmények között is tizedeket igényel helyreállításához.

Teljes biztonssággal mondható el Bismarck haza utazása alkalmával egy frankfurtinak. „Mi egyikünk sem fogunk többet ilyen háborut élni.“ Remélhetőleg az összes emberiség sem!

Közzgazdászati rovat.

Brassói piac az április 7-en 1871.

64 kupás köböl Buza 6 frt. 70—7 frt. 30 kr. Törökbuza ó 6 frt. új oláhországi 4 frt. 80 kr. erdélyi 4 frt. 50 kr. Arpa 3 frt. 60—4 frt. Köles 4 frt. 60—5 frt. Zab 2 frt. 80 kr. Lencse 7 frt. Paszuj 4 frt. 80 kr.

Egy font Marhahus 20 kr. Disznóhus 24 kr. Baránhus drága de rosz 1/4 50—70 kr. Szalona mázsája 32 frt. Fagyú olvasztott 31 frt. olvasztatlan 22 frt, Turo font 36 kr.

A tűzifának német öle 11 frt.

Bécsi börze április 8-án. Brassói pénzárak ápr.8-án.

Pénz nemek.	Pénz nemek.		
Arany	5. 89	Arany	5. 90
Napoleond'or	9. 98 1/2	Napoleond'or	9. 96
Ezüst	122. 80	Magyar 20 franc	9. 96
Magyar földteherm.	79. —	Ezüst huszas	— 42
Erdélyi „	75. —	Tallér	2. 50
Banati „	74. 25	Török lira	11. 36

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

Előpataki ásványvíz.

Több évi tapasztalat azt tanította, hogy a február és márczius havakban töltött víz eredeti jóságát és oldó erejét sokkalta tovább és jobban megtartja mint a más időszakokban töltött. Ugyan-azért úgy intézkedtem, hogy f. év február és mártius havaiban a főkutból tiszta új üvegekbe, javított dugaszolással annyi víz és úgy töltsék, hogy a víz minősége iránti minden igénynek elég legyen téve és minden megrendelés a leggyorsabban teljesíthetők.

Lehető hamisítások kikerülése céljából a raktárból kikerülő üvegek cink-kupakkal vannak ellátva, melyen köriratban kinyomott betűkkel e szavak: „Előpatak Dr. Otrobán,” közepén pedig „1871” olvashatók. Továbbá örömmel válik tudathatnom, miszerint a tavalyi árakat, az idém tetemesen leszállíthatom és az által ezen jó hatású viznek élvezhetőségét könnyebbíthetem. Ugyanis egy 50 nagy üveget tartalmazó ládának ára az idén csak 7 frt. 50 kr. egy 66 kisebb üveget tartalmazó ládának ára 4 frt. Az üvegenkénti eladást a brassói fogyasztó egyesület (Consumverein) eszközli.

Egyszersmind ajánlom a felügyeletem alatt készült

„Előpataki hajtó pezsgő-porokat”

melyeknek főraktára Brassóban Száva Gerő urnak „a koronához” címzett gyógyszertárában van.

Dr. Otrobán Nándor.

42 7—0

Ad sz. 965. 1871.

72 1—3

Pályázati hirdetés.

A Sepsi-Szent-Györgyi Ferencz József nevet viselő nyilvános kórházban a felsőbb helyen megerősített új alapszabályok értelmében rendszeresített és 300 frt. o. é. évi fizetés a kórházban 2 szobából álló szabad lakás-fűtés és világítással egybekötött rendszeres orvosi állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állomást elnyerni kívánók közt, az alapszabályok értelmében előnnyel bírnak mind azok, kik valamely belföldi egyetemen nyert orvosi és sebésztudori oklevél birtokába vannak, és csak ilyenek hiányában engedhető meg, hogy oda sebész tudor, vagy sebész mesteri oklevéllel bíró orvos alkalmaztassék, úgy azonban hogy más hivatalos szakmájában vágó foglalkozást nem folytathat.

Felhivatnak ezen állomást elnyerni ohajtók, hogy kellően felszerelt és élet korukat valamint a magyarnyelv tökéletes ismeretét igazoló folyamodványaikat alólirt „tiszttséghez f. év május 15-ik” napjáig benyújtani sziveskedjenek.

Nemes három és t. egyesült Miklosvárszékek tiszttségétől.

Sepsi-Szent-Györgyön 1871. svi márczius 28-án.

S z é k e l y,
királybíró.

H o r v á t h,
h. főjegyző.

PAP FERENCZ nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, fotele, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vilékre is gyorsan kieszközöl. Kivánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Gyára és raktára vagyon Brassóban, a Nagypiatzon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség mellett.

(22)

16—0

A csiktusnádi fürdőn a Gidofalviház a melyben van 16 csinoson butorozott szoba 4 konyha, pincze, 16 lóra istálló és ahhoz való székérszin 65 3—5

örök áron eladó

vagy

több évekre bérebe kiadó.

Értekezni lehet a Nemere szerkesztőségénél a hol levél útján is adatik felvilágosítás.

73 Eladó ház.

A Csiktusnádi fürdőn az ország útja mellett egy 10 jól butorozott szobából, három konyhával istállóval és szekérszinnel ellátott nem rég épült ház örök áron eladó. Értekezni lehet a szerkesztőségénél.

Pályázati hirdetmény.

Ezennel felhivatnak mind azon Zenekar vezetői, kik az Előpataki fürdő idényre, mely kezdetét veszi Junius 1-sőjén tart September 1-ig, pályázni ohajtanak, és pedig legkevesebb 14 személyből állanak, kérelmeket birtokossági elnök gr. Nemes János urhoz legkésőbb Aprilis végeig beadni el ne mulasszak. 67 3—3

Hirdetés.

Bolgárszegben a réczén felytil a napsoron a 132 szám alatt fekvő jóálapotban lakházban, a melyben van egy előszoba, négy lakszoba, egy téli, egy nyári konyha és négy pincze két külön bejárással, és a melyhez két udvar és egy terjedelmes gyümölcsfákkal jól ellátott egyenes helyen fekvő kert tartozik, örökáron eladó. Értekezni lehet Demeter Eremias urral a török császárhoz címzett kereskedésben a nagypiatzon. 68 3—3

Ad sz. 965. 1871.

70 2—3

Pályázati hirdetés.

A Sepsi-Szent-Györgyi Ferencz József nevet viselő nyilvános kórházban a felsőbb helyen megerősített alapszabályok és ennek folytán háromszék képviselő bizottmányának f. h. 10-én tartott gyűlésében vezetett jegyzőkönyv 20-ik pontja alatt hozott határozata értelmében 210 frt. o. é. évi fizetés a kórházban 3 szobából álló szabad lakás-fűtés és világítással egybekötött kórház gondnoki állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat, melyhez eddigi alkalmazásuk, a számadásban jártaságuk és a magyar nyelv ismeret végre fedhetetlen jellemet tanúsító okmányok csatolandok, folyó év május 15-ik napjáig alólirt tiszttséghez benyújtani sziveskedjenek, — megjegyeztetik azonban, hogy egyéb hivatalt a kórház gondnok nem viselhet.

Nemes három és t. egyesült Miklosvárszékek tiszttségétől.

S.-Sz.-Györgyön 1871. év. m. hó 28-án.

S z é k e l y,
királybíró.

H o r v á t h,
h. főjegyző.

VALAHÁRA

sikerült Klastromutezában a rom. kath. iskola melletti Árverési csarnoknak, különféle sikárolt és fénymázolt butorokat, butorpamlag — nádszék stb. stb. készületeket a venni szándékozó tisztelt közönségnek elfogadható árakban, mint részletenkénti, mint készfizetésre ajánlhatni, úgy szintén havi fizetésre átengedhetni; továbbá hegedűk, gordonkák, gitárok, nagy választékát, nemkülömben számtalan más üveg — és porcelán czikkeket; végre egy használt, de még jó karban levő zongorát és egy minden kívánságnak megfelelő Tekeasztalt a hozzávalóval együtt.

Ezen hirdetesem igazságáról mindenki meggyőződhetik.

Minden pénteken árvezetés tartatik.

71 2—3 **Jakobi Márton.**

93 eln. 1871.

69 2—3

Hirdetmény.

A főméltóságú magyar királyi igazságügyi miniszteriumnak folyó évi márcz. 5-ről 4422 szám alatt kelt magos rendelete folytán háromszék börtönéhez szükélgeltető:

60 darab pokrocz,
60 „ szalmazsák,
80 „ lepedő,
50 „ bádok csésze,

bészerezése engedélyeztetett, ez folyó évi április 15-én reggeli 9 órakor S.-Szt.Györgyön, a törvényszéki elnökség hivatali irodájában megtartandó nyilvános árlejtés útján kifogadtni.

Vállalkozni kívánók sziveskedjenek 5 % bánatpénzzel ellátva, — a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtési feltételek megtekinthetők.

S.-Sz.-Györgyön 1871 márczius 30-án.

V a j n a T a m á s,
törv. elnök.